

כ"ד ניסן תר"ץ
22 אפריל 1930
יום ג'

ישיבת הוה"פ בשאלת קנשי הסות. ב.צ. מסר מלפוניה
דעתו שכל זמן שהקרבים לא יפנו אלינו לא נדון בשאלה זו.
שפרינצק: בחנה"צ היו 4 ישיבות בשאלה זו. מתנהל מו"מ
מלגופי עם לונדון, וישבו יחד עם הוה"ל. דחית הערעור בלונדון
והמסר בפלסחין האנגלי גליון 31 בשאלה זו - העמידו את השאלה
מחדש. בחוגי ברית שלום יש רצון להתערב, אם כי "הברית" בחור
כזו אולי לא תעשה צעד.
מלונדון באה להנה"צ דעה קטגורית לא להתערב.

כ"ה ניסן
23 אפריל
יום ד'

נמסר: המו"מ עם כפר-סבא נפסק. האכרים הציעו מנהל
הלשכה מקיר הממונה ע"י הנה"צ או הוה"ל, על ידו יש שני יועצים,
ב"כ שני הצדדים. כל סכסוך נמסר לוועדה בוררות, משני ב"כ של
הצדדים והשלישי מסונה ע"י משפט השלום בפטורי פועלים - חופש גמור,
פיצויים שבוע לשנה בקבלת פועלים קבועים - חופש בחירה, בלי כל
חוקה חור. הצעות נמסר בשאלה זו נדחו, והחלט שהמו"מ עובר לסמילנסקי
עם ב"כ הוה"פ.
במו"מ אחסול לא נשתחף ברור, כעבור חצי שעה בא ברין
אבל לא נשתחף בברור.

אליה שב מהרצליה נפגש בועד המושבה, עם זוחוביצקי,
הרב מיליקובסקי (כבי"כ לשכת המתיישבים) עמיחי, ברנוב מהמתיישבים.
המתיישבים מוענים שהם בחור חברי המכבי יש להם צורך בסעמל
ובמשחקי כדור-רגל, והכניסו חברי מכבי לכך. לאליהו נחברר
שבמענה זו אין סמך וכוונתם להכניס פועלים אלא כפר-סבא. הציע
שאליהו, זוחוביצקי ומילנקובסקי יכריעו בעניין זה. שני הצדדים
לא היו מרוצים מהצעה, אולם לבסוף הסכימו.

זוחוביצקי עמד על הדעה שההתנגדות בעניין זה לשנת
ההתיישבות, אם כי היא אולי צודקת, עלולה להביא לידי כך שבני
בנימין יתפרדו ויכניסו פועלים לא מאורגנים, ולכן הציע להחמיר
בעניין הששה.

הוטל על הלשכה להתחייב לא להכניס יותר פועלים משום
סעם שהוא, זוחוביצקי התחייב להעביר בכל המושבות החלטה לא להכניס
פועלים מחוץ ללשכות כל זמן שמחנהל מו"מ על הסכם, ששת הפועלים
שהוכנסו כבר נשארו בלשכת העבודה של המתיישבים.
החווה עם מושבות השרון עומד לבוא לידי גמר חיים. בני-
בנימין בהרצליה הסכימו לחווה, מלבד סעיף המטורין.

ישיבת מרכז העבודה. גרובובסקי מ.ח. מוסר:
בעבודה החפירה של רוסנברג פרץ סכסוך בשאלת השכר. חלק מהעבודה
נשאר בידי הלשכה, וחלק נמסר לקבלן בן-אברהם שיעבוד במרקטור.
הפועלים דרשו 12 גרוש בעד סמך מעוקב, והמרקטור קבל ב-9 גרוש.
המרקטור קלקל את העבודה, והזמינו פועלים לחקן את העבודה,

בעבודה יומית - 26 גרוש ליום, הלשכה שאלה אח וינשל, ב"כ רוטנברג,
מי אחראי לשכר העבודה בחקון, ענה - שבן-אברהם. גרובובסקי דרש
שהחברה תהיה אחראית. וינשל ענה שגרובובסקי יקבל המחאות מבן-
אברהם והחברה תשלם. הפועלים המשיכו את העבודה. בערב פטח הביא
גרובובסקי המחאה על - 13 לא"י וקבל את הכסף.

אחמול הביא שוב המחאה על 44,5 לא"י - אולם וינשל
הודיע שלבן-אברהם לא סגיע כסף מהחברה; ובקש להמשיך את העבודה.
גרובובסקי שאל מי ישלם ענה - בן-אברהם. כשגרובובסקי מסר לו שבן-
אברהם אינו משלם והוא קבצן הציע שיקבלו את העבודה בקבלנות
ומהירות ישלמו לפועלים.

בא שפירא. גרובובסקי שאלהו כמה חייבת החברה לבן-אברהם,
ענה שפירא - 30 לא"י. גרובובסקי את הסכום הזה, שפירא סרב,
כי גם לעובדי הברקסור סגיע כסף - 20 לא"י, ויחלקו את הכסף בין
שניהם. גרובובסקי דרש למסור ענין זה לבוררות. שפירא סרב והציע
משפט השלום. לרגל סכסוך זה הפסיקו הפועלים הבוקר את העבודה.
הצעתי שלא נלך למשפט ולא לבוררות כי אם להטיל את
האחריות על החשלוש על העירייה כי אין הפועלים צריכים להפסיד את
שכר העבודה שלהם, ואם החברה (רוטנברג) לא תשלם - תשלם ההסתדרות,
והעבודה לא צריכה להפסק.

עבוד חומר הספקד סתעב ע"י חנה"צ. חומר חל-אביב
עובד ע"י המחלקה הסטטיסטית שלנו. גם חומר ירושלם יעובד בעזרת
מ.פ.ים. גם חיפה כנראה תעזור לעבוד חומר שלה.

עדה הקציבה סכום לעבוד חומר הפועלות במושב.
נשאר החומר על הפועלים במושב. דרוש לכך $3\frac{1}{2}$ לא"י. הקצבנו
סכום זה.

מלפנחי למגנס וקבעתי אחו פגישת לכתר בבוקר לדון על
בניני האוניורסיטה - ו-8,000 הדולר מהארבייטר רינג.

בא הרצפלד. הגשמת ההתישבות חתיה קשורה עם שלשה גופים:
(1) בברלין: וסרמן, מכס ורבורג, ברנרד. הם
ימציאו את הכסף החסר (90 או 120 אלף). על-ידם יעבור גם שאר
הכסף מלבד הסכום 150 אלף של סימון.

(2) ועדת התישבות של מומחים בארץ של שלשה (מוצעים
סמילנסקי, יעקבסון, ברין. הצעה זו נחבטלה. מוצעים עוד: ון
פרידלנד וסמילנסקי. הגירסה האחרונה: סמילנסקי, חומסקי ון-
פריסלנסקי). הנה"צ בארץ והמרכז החקלאי יקבעו את הועדה. זוהי
ההסכמה עם רופין, סימון, וסרמן, ורבורג וברנרד כהן. חפקיר
ועדה זו. אישור תכניות ההתישבות, קביעת סוממה לפקח על ההגשמה.
(3) המו"ל של ההתישבות - המחלקה להתישבות. היחה הצעה
סמכס וססימון לאסור את הגשמת ההתישבות למרכז החקלאי.

היחה גם הצעה לא לערבב כספים אלו עם כספי הנה"צ,
ושיקבע גזבר מיוחד. הדבר הזה יחלט בארץ.

הרצפלד דרש העברת סכום של אלפים אחדים בשביל עבוד
התכניות. הועדה בברלין תחלים על דרישה זו. רופין נשאר עוד

בברלין לזמן מה לרגל זה. בעוד שלשה חדשים יגשו אולי לעבודה.

במסך הרצ"א תגמר כל ההתישבות

רוצים לסדר חברה מיוחדת לשם התישבות זו. דעו של וסרמן

ליסד"חברה להתישבות חר"ץ". נוטים לשם "חברה לקררים להתישבות

פועלים."

בלומפלד מסר להרצפלד שחששים אלף לירה כבר אספו.

בדבר החברה לקרקעות: כששמע שוקן שחברה הקרקעות בלונדון

לא סודרה ובמקום זה החלט על התישבות כעס כעס גדול. הרצפלד נפגש

עם שוקן בקפה ויין. שוקן שפך מרי שיחו על ענין האכסקוטיבה בציריך.

הודיע שהבטחתו בדבר 10.000 לא"י לקה"ק לקרקע במקומה עומדת, אבל

יש לו עכשיו חכניה גדולה. את חכסף יחן בעוד שלשה שבועות לקה"ק

או לחברה לקרקעות. הרצפלד דרש שיתן לקה"ק, כי בלונדון הוציאו

אפילו סעיף האופציה בשביל קה"ק בחברה החדשה. שוקן הבטיח לעמוד

על הסעיף.

הרצפלד מידר ישיבה בין שוקן ורופין. דן אהו על קניה

1.000 דונם, חצי לו וחצי לפועלים לחכניה ההתישבות החדשה הביע

החנגדות. הרצפלד הסציא חומר על החכניה ולבסוף סצא שוקן שהחכניה

טובה.

לאחר ששוקן נפגש עם רופין גמר אהו הרצפלד על מסירה

10.000 לא"י לקה"ק ועל רכישת 1.000 דונם בשרון.

הבטיח לשקוד על הגשמת החכניה, אם כי לא הבטיח להשתתף בכסף.

בדבר חוות אחיו להכשרת חלוצים לא רצה להחקשר עם החלוצ

"המרכסיסטי" המטיף לשנאה לבורגנות, אלא עם בלומנפלד ובלסקי.

ענין קומי מקוה עכשיו תרצפלד לסדר בעזרת הלוואות
פרטיות במשך שבועים. 5.000 הלא"י בשביל שמה נמסרו במחנה
לקה"ק.

בצהרים נסעתי לירושלים לישיבה עם הנהלת הועד הלאומי
בדבר אמצעים לסדר הבחירות, הועדה דורשת הקציה של 1.200 לא"י.
מציעה לסדר הלוואה מקרן המאורעות בסכום זה לשתיים שלוש שנים.
הסכמתי להצעה בתנאי שההלוואה תהיה הלוואה באמת ופלוסה יובטח,
לשם כך הצעתי שהמלוה יסדר ע"י בנק שיפקידו ברשותו לחקופה
מסוימת את הסכום הנלוה.

נחבר שבמשך אוקטובר 1929 - סרט 1930 הבנים הוה"ל
1.016 לא"י (מיחידים 156 לא"י, מס הערכה 264, סלע הישוב 443,
שונות 151) וחוציא 783 מלבד חובות ששלם בסכום 490, הגרעון
בסכום 268 לוקח מקרן המאורעות.
הוסכם שעל ההנהלה לסדר מגביות והלוואות קטנות מבנקים,
מקה"מ, מהקהלות, מאוצר הישוב בסכום של 1.000 לא"י, ולע"ע יסדרו
הלוואה בסכום זה בתנאי שהצעתי למשך ששה חדשים.
הצעתי גם קסוצים בהוצאות ועדה הבחירה בסכום של 250 לא"י.

מסרתי לבן-צבי פרטים על הסכסוך עם אדלמן. בן-צבי נפגש
בערב עם העו"ד ז'וזף שלו מסר אדלמן להוציא במשפט את הפועלים
מדירותיהם. גוזף הציע שנסכים לפטורי ששה פועלים - 5 בעד אי-הכשרה
לעבודה ואחד - בעד זלזול בכבוד אדלמן. אמרתי לבן-צבי שיציע
בוררות.